

Päijät-Hämeen käräjäoikeuden toimintakatsaus vuodelta 2022

Tilat, organisaatio ja henkilöstö

Päijät-Hämeen käräjäoikeuden tuomiopiiri käsittää Päijät-Hämeen maakunnan, johon kuuluvat Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä. Tuomiopiirin asukasluku on noin 206.000 henkilöä.

Päijät-Hämeen käräjäoikeus toimii Askotalossa Lahdessa osoitteessa Askonkatu 9. Tilat ovat viraston toimintaa varten suunnitellut. Toiminnallisuuden lisäksi tilojen suunnittelussa on otettu huomioon turvallisuus- ja terveellisyysvaatimukset. Tilat on toteutettu valtion toimitilastrategian ja oikeusministeriön valtakunnallisen toimitila- ja työympäristökonseptin mukaisesti. Toimitilojen tekniset ratkaisut mahdollistavat käräjäoikeuden istuntojen tehokkaan toimittamisen. Käräjäoikeudella on tekniset valmiudet asiaryhmien sähköiseen käsittelemiseen. Etäyhteyksin tapahtuvat oikeudenkäynnit ovat lisääntyneet. Käräjäoikeus on entistä enemmän saanut ja tarjonnut muille tuomioistuimille virka-apua etäkuulemisten osalta.

Käräjäoikeuden lainkäyttötoiminta on jaettu kahteen lainkäyttöosastoon, jotka molemmat käsittelevät sekä rikos- että riita-asioita. Ensimmäisellä osastolla on käsitelty lisäksi pakkokeino- ja lähestymiskielloasioita ja toisella osastolla on käsitelty lisäksi hakemus- ja insolvenssiasioita. Haastemiehet on organisaatiossa sijoitettu ensimmäisen osaston alaisuuteen. Kirjaamo- ja kansliatoiminnot hoidetaan kirjaamossa. Käräjäoikeuden työjärjestyksen muutosprosessi on aloitettu.

Käräjäoikeudessa on ollut 31.12.2022 vakinaisia tuomarin virkoja 17, haastemiehen virkoja 10, kansliahenkilökunnan virkoja 33 ja käräjänotaarin virkoja 5. Lisäksi käräjäoikeudessa on työskennellyt korkea-

Käyntiosoite
Askonkatu 9
LAHTI

Postiosoite
PL 3
15101 LAHTI

Puhelin
029 56 47000

Faksi
029 56 47175

Sähköpostiosoite
pajjat-hame.ko@oikeus.fi

kouluharjoittelija 3 kuukauden ajan ja tradenomiharjoittelija 3 kuukauden ajan. Henkilökunnan kokonaismäärä on ollut 65 henkilötyövuotta.

Henkilökunnan sairauspoissaoloja 1.1. - 31.12.2022 per henkilö on ollut 15,9 päivää. Määrään vaikuttavat muutamille työntekijöille kaasaantuneet osin runsaat ja osin pitkät sairauspoissaolot.

Lautamiesten toimikausi on alkanut 1.8.2021. Kunnanvaltuustojen valitsema lautamiehiä on 35. Lautamiehiä on aikaisempaa vähemmän, koska lautamiesistuntojen vähentyessä lautamiesten tarve on vähäisempi. Lautamiesten toimikausi päättyy, kun kunnanvaltuustot ovat valinneet uudet lautamiehet vuonna 2025 pidettävien kunnallisvaalien jälkeen ja valinnat ovat tulleet lainvoimaisiksi.

Yhteistyö syyttäjien, oikeudenkäyntiavustajien, poliisin ja muiden sidosryhmien kanssa on sujunut aikaisempien vuosien tapaan hyvin.

Talous ja tuloksellisuus

Toimintavuoden aikana Päijät-Hämeen kärjäoikeuden toiminta on alkanut palautua entisille uomilleen koronaviruspandemian jälkeen. Pandemia ei ole jättänyt ruuhkaa kärjäoikeuden juttukantaan. Kärjäoikeus on pandemian aikanakin pyrkinyt käsittelemään mahdollisimman suuren osan jutuista hyödyntäen etäyhteyksien tarjoamia mahdollisuuksia. Asioiden käsittelyajat ovat pysyneet hyvällä tasolla. Pysyvimmäksi muutokseksi on jäänyt etäyhteyksien aikaisempaa laajempi käyttö sekä etenkin työajallisten työntekijöiden lisääntynyt etätyön tekeminen.

Kärjäoikeus on käynyt toimintavuotta 2022 koskevat tulosneuvottelut Tuomioistuinviraston kanssa. Tulosneuvotteluissa sovitaan seuraavan vuoden toimintamenoista, henkilöstömäärästä ja tulostavoitteista sekä tarkastellaan kuluvan vuoden tilannetta. Kärjäoikeudesta on lakkautettu yksi kärjäsihteerin virka ja perustettu virastomestarin virka, joka on saatu täyttää vakinaisesti. Muut avoinna olevat ja avoimeksi tulleet kansliahenkilökunnan virat kärjäoikeus on saanut täyttää määräaikaisesti vuoden 2022 loppuun saakka. Kärjäoikeudessa on ollut kuuden kuukauden määräaikainen kärjätuomarin virkasuhde alkuvuoden haastavan työtilanteen vuoksi.

Vuoden 2022 kärjäoikeuden arvioidut toimintamenot ovat olleet 4.474.300 euroa, josta suurin osa on kohdistunut palkkamenoihin. Palkkamenoihin kuuluvat henkilökunnan palkkojen lisäksi lautamiehille maksetut palkkiot ja korvaukset. Loppuosa toimintamenoista koostuu muun muassa tarvikehankinnoista, turvatarkastuksiin liittyvistä kuluista, siivouspalveluiden käytöstä ja työterveyskustannuksista.

Tulostavoitteisiin pääsemistä tukevat esimerkiksi johtamiskäytäntöjen ja yhteisten työmenetelmien kehittäminen, ICT:n hyödyntäminen, sovittelumenettelyn tarjoaminen laajoissa riita-asioissa ja henkilökunnan hyvinvoinnista huolehtiminen, joihin kaikkiin kiinnitetään käräjäoikeudessa vuosittain huomiota.

Asiamäärät 31.12.2022

	Saapuneet	Ratkaistut	Vireillä
Rikosasiat	1.538	1.572	556
Muut rikosoik. asiat	117	125	12
Pakkokeinoasiat	206	213	19
Laajat riita-asiat	259	274	143
Turvaamistoimet	3	2	1
Summaariset asiat	140	157	102
Avioeroasiat	548	540	346
Muut hakemusasiat	1.346	1.329	203
Insolvenssiasiat	442	435	211
Yhteensä	4.599	4.647	1.593

Rikosasioiden keskimääräinen käsittelyaika on ollut 4,5 kuukautta, muiden rikosoikeudellisten asioiden 1,9 kuukautta, pakkokeinoasioiden 1,4 kuukautta, laajojen riita-asioiden 7,6 kuukautta, summaarisien riita-asioiden 9,5 kuukautta, avioeroasioiden 7,6 kuukautta, muiden hakemusasioiden 1,7 kuukautta, velkajärjestelyjen 5,3 kuukautta, yrityssaneerausten 8,3 kuukautta, konkurssiasioiden 8,1 kuukautta ja ulosottoasioiden 2,2 kuukautta.

Summaariset velkomusasiat on keskitetty Itä-Suomen hovioikeuspiirissä 1.9.2019 lukien Kymenlaakson käräjäoikeuteen. Päijät-Hämeen käräjäoikeus käsittelee summaarisista velkomusasioista ainoastaan riitautuneet. Päijät-Hämeen käräjäoikeuteen on 1.1.2019 lukien keskitetty yrityssaneerausasiat ja ulosottovalitukset, jotka on aiemmin käsitelty Etelä-Karjalan käräjäoikeudessa.

Päijät-Hämeen käräjäoikeudessa vireille tulevien asioiden määrät ovat hieman vähentyneet. Kuitenkin muiden hakemusasioiden kuin avioerojen määrä on lisääntynyt 15,9 prosenttia ja vireille tulleiden ulosottovalitusten määrä on lisääntynyt 36 prosenttia.

Haastemiehet suorittivat vuonna 2022 yhteensä 19.511 tiedoksianto. Tiedoksiantojen määrä on laskenut edellisvuodesta -9,5 prosenttia.

Keskimääräiset käsittelyajat ovat hieman pidentyneet verrattuna vuoteen 2021. Kaikkien asioiden käsittelyajat ovat hyvällä tasolla ja valtakunnallista keskiarvoa lyhyemmät. Käsittelyaikojen pidentymiseen on vaikuttanut koronapandemia, koska osaa pandemian aikana viereille tulleista asioista on päästy käsittelemään vasta nyt. Lisäksi erityisen työläiden ja vaativien asioiden määrä on lisääntynyt. Tällaiset asiat käsitellään yleensä kolmen tuomarin kokoonpanossa ja ne vievät useita istuntopäiviä.

Tuomioistuinsovittelujen ja asiantuntija-avusteisten sovittelujen määrä on pysynyt korkealla tasolla. Laajoista riita-asioista sovintoon päättyy peräti 39,3 prosenttia jutuista.

Myös laadullisesti kärjäoikeus on onnistunut tehtävässään. Kärjäoikeuden ratkaisuista on valitettu hovioikeuteen valtakunnallista keskiarvoa vähemmän. Ratkaisujen pysyvyys on säilynyt hyvällä tasolla.

Hallinnollisten asioiden kirjaamiseen ja käsittelyyn on otettu käyttöön sähköinen asianhallintajärjestelmä Hilda 20.9.2022. Hildan käyttöönoton yhteydessä ja sen käytössä on todettu hitautta ja käyttöä haittaavia toiminnallisia häiriöitä.

Kirjaamoon tulevien tilausten ja tietopyyntöjen määrät ovat työllistäneet entistä enemmän. Tietosuojaan on kiinnitetty erityistä huomiota.

Asiankäsittelyjärjestelmät

Loppuvuonna 2022 käyttöön otettu hallintoasioiden uusi käsittelyjärjestelmä HILDA on ollut käytössä vasta vähän aikaa. HILDA on alussa olleiden ongelmien ja hitauden jälkeen osoittautunut pääosin toimivaksi järjestelmäksi.

Laamanni

Juha Kolu

